

פאזת העץ

רפואה סינית לילדים ע"פ חמשת
האלמנטים

ארם צייג

כל הזכויות שמורות ©

תשע"ו - 2016

ארם צייג

www.philosophical-tools.com

aram.tzayig@gmail.com

0528-698171

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע,
לשדר או לקלוט בכל דרך או אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני או
אחר, כל חלק שהוא מהחומר שבספר זה.
שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט,
אלא ברשות מפורשת בכתב מהיוצר.

עיצוב כריכה: גל לנדאו

מסת"ב 978-965-555-929-3 ISBN

נדפס בישראל

הקדמה

הרפואה הסינית לילדים נבחנת ביעילות ועדינות רבה. מטרת ספר זה היא להפיץ את הידע והניסיון שנצברו במהלך שמונה עשרה השנים האחרונות, על מנת לאפשר ליותר מטפלים וילדים, ליהנות מיתרונותיה של רפואה עתיקה זו. הדגש בספר זה הוא על ההיבטים המעשיים של הטיפול בילדים.

עולם הטיפול בילדים שונה מהטיפול במבוגרים, טיפול בילדים דומה לנהיגה במכונית מרוץ, התגובות מהירות והדות והאתגר עם המכלול המשפחתי נמצא מאחורי כל עקומה. ילדים מגיבים לטיפול באופן מעורר קינאה לעומת הטיפול במבוגרים. תלונות קשות וגם כאלו שאין להן מענה ברפואה המערבית, נפתרות לעתים בסדרת טיפולים קצרה וממוקדת. בד"כ השימוש יהיה במחט אחת.

הספר מיועד למטפלים מכל הזרמים של הרפואה הסינית. התמרורים בדרך הטיפולית המוצגת, מבוססים על חמשת האלמנטים, כדרך לחשיבה, אבחנה וטיפול. שימוש בכלי בסיסי ועתיק זה מאפשר פשוטת וקשר ישיר בין האבחנה והטיפול.

תודה לפטר וון קרוול, לדר' דרור אדם, דר' רענן הרץ, אפרת אברמסון, דר' לארי ברנס, דר' עידית גרטלר, דר' חיליק הודיס, ענת ארד, ענת שושן, יפעת קסטיאל, דר' אילן מקובר, אביטל סבאג, דר' ייז'י בילק, דר' לודמילה בנדובה, דר' אנו רוזנן, אסף פיאט, מורן רוג, אורית איינפלד, שולה אטראקצי, אלכס יוזיפוביץ, נדב וויסגלס, שגית גלמן, רוני טל זלצר, רווית שריג, ענת שחף, סאם פטל, יונת הררי, מרים רייך, מיכאל גלעד, יעל שר, דר' עופר אשולין, לי פאן-בלארק, יעל קורן, נטע כפיר, עמיר אמירה, ולארכס טיברי ששימש לי דוגמא כמטפל וכמורה.

תודה לבני משפחתי האהובה שתמכו ואפשרו לי להתפנות לעניין זה.

מבוא

ספר זה מורכב משלושה חלקים. החלק הראשון מאגד את עקרונות הטיפול בילדים, החל ברבדים הפילוסופיים והאנרגטיים של הטיפול, דרך הגישה לילד ולהוריו וכלה באבחנה, תשאול וטיפול. החלק השני הוא מעשי, מפורטות בו המחלות המאפיינות ילדים. המחלות מוצגות בראי חמשת האלמנטים ובהתאם להבנה זו מוצע הטיפול במחלה. החלק השלישי מיועד לתוספות ונספחים.

הספר מיועד להעמקה ולימוד של תחום הטיפול בילדים ולשימוש יומיומי בקליניקה. בהנחה שחלק מהמשתמשים בספר יפנו ישירות לחלק המעשי - חלק המחלות, ישנן הפניות המאפשרות להרחיב מתוך פרק המחלות אל החומר הרלוונטי בחלק המבוא.

תוכן העניינים לפי פרקים:

חלק I - עקרונות הטיפול בילדים

- פרק א' - ההבדל בין ילדים ומבוגרים
- פרק ב' - הגישה לילד
- פרק ג' - הגישה להורים
- פרק ד' - כלים טיפוליים
- פרק ה' - התפתחות פתולוגית
- פרק ו' - דגשים בטיפול בילדים
- פרק ז' - מהלך הטיפול בילדים
- פרק ח' - אבחנה
- פרק ט' - תשאול ורישום

חלק II - טיפול במחלות

- פרק א' - מחלות של מערכת הנשימה
- פרק ב' - מחלות של מערכת העיכול
- פרק ג' - מחלות עור
- פרק ד' - בעיות אוזניים
- פרק ה' - בעיות עיניים
- פרק ו' - בעיות רגשיות
- פרק ז' - בעיות אחרות

חלק III - נספחים

- נספח א' - חוסרי איזון שכיחים והטיפול בהם
- נספח ב' - תפקודי נקודות בטיפול בחוסרי איזון שכיחים
- נספח ג' - נקודות דיקור בטיפול בילדים
- נספח ד' - רפואה סינית לילדים - שאלות ותשובות להורים
- נספח ה' - טיפול בליחה - חוברת הדרכה להורים
- נספח ו' - טיפול בדלקות אוזניים - חוברת הדרכה להורים
- נספח ז' - טיפול בהורה למען הילד
- נספח ח' - זמן סיום הדיקור ואינטואיציה של ילדים
- נספח ט' - על רוחות שדים וילדים
- נספח י' - אינדקס

תוכן עניינים מפורט:

חלק I - עקרונות הטיפול בילדים

24	פרק א' - ההבדל בין ילדים ומבוגרים
25	1. יין ויאנג
25	2. עודף וחוסר
25	3. קור וחום
25	4. חמשת החומרים
26	5. ציר החיים וציר היצירה
26	6. חמשת האלמנטים
28	7. 12 האיברים
30	8. מרידיאנים
30	9. מרידיאני אקסטרה
30	10. נקודות
30	11. מעורבות רגשית
30	12. הרקמה הרירית
31	13. מחזור ה-7 וה-8 בילדים
34	פרק ב' - הגישה לילד
35	1. קשר עם הילד
35	2. הילד כחלק ממשפחה
35	3. אינטואיציה של ילדים
35	4. פחד מדיקור
36	5. הקלה על כאב והרגעה
40	פרק ג' - הגישה להורים
41	1. כללי
41	2. אחריות ההורים
41	3. הדרכת הורים
41	4. אינטואיציה הורית
42	5. זמינות ותמיכה טלפונית
42	6. שילוב בין הרפואה הסינית והרפואה המערבית
42	7. תיאום ציפיות

46	פרק ד' - כלים טיפוליים
47	1. דיקור
57	2. עיסוי
62	3. תזונה
69	4. צמחי מרפא
69	5. מוקסה

72	פרק ה' - התפתחות פתולוגית
73	1. כללי
73	2. פתולוגיות של צ'י
77	3. מחלות עם נטייה משפחתית
77	4. מחלות תורשתיות
78	5. מחלות ילדות
78	6. בעיות הקשורות למהלך ההריון
78	7. בעיות במהלך הלידה
79	8. גורמי מחלה רגשיים
79	9. גורמי מחלה הקשורים לתזונה
80	10. חיידקים ונגיפים
80	11. תרופות
81	12. חיסונים
81	13. בעיות הקשורות לשינויים מהותיים בחיים
83	14. המערכת החיסונית - <i>Wei Qi</i>

86	פרק ו' - דגשים בטיפול בילדים
87	1. ההבדל בין ילדים ומבוגרים
87	2. אסטרטגיה טיפולית
87	3. מרכזיותו של ה-LIV בטיפול בילדים
88	4. טיפול במקור חיצוני לקור

90	פרק ז' - מהלך הטיפול בילדים
91	1. הגיל ממנו מתחילים טיפולי דיקור בילדים
91	2. משך הדיקור
92	3. תדירות הטיפול
92	4. תגובות לטיפול
92	5. תגובת יתר לטיפול
94	6. טיפול בחולי מזדמן
94	7. טיפול מונע
94	8. סיום הטיפול

96	פרק ח' - אבחנה
97	1. כללי
97	2. עודף לעומת חוסר
98	3. חום וקור
99	4. התבוננות
103	5. הקשבה
105	6. מגע
106	7. הרחה
107	8. הפרשות
111	9. אבחנת דופק
134	10. אבחנת לשון

136	פרק ט' - תשאול ורישום
137	כללי
137	1. פרטים אישיים
137	2. תלונה עיקרית
137	3. תלונות משניות
137	4. הריון
138	5. לידה
138	6. תיאבון
138	7. יציאות
138	8. חום גוף והזעות
138	9. צמא
138	10. הירדמות ושינה
139	11. מצב רוח
139	12. תגובה לחיסונים
139	13. שימוש באנטיביוטיקה
139	14. תרופות ותוספים
139	15. עקומת גדילה
139	16. הנצת שיניים
139	17. ליחה

חלק II - טיפול במחלות

144	פרק א' - מחלות של מערכת הנשימה
145	מבוא למערכת הנשימה
149	1. נזלת
151	2. נזלת כרונית
153	3. שיעול
155	4. שיעול כרוני
157	5. סטרידור
158	6. קוצר נשימה ואסטמה
161	7. קוצר נשימה עם רקע אלרגי
163	8. דלקת ריאות
166	9. סינוסיטיס
168	10. דלקת שקדים
170	11. שקדים או אדנואידים מוגדלים (שקד שלישי)
171	12. פוליפים באף
174	פרק ב' - מחלות של מערכת העיכול
175	מבוא למערכת העיכול
179	13. בקיעת שיניים
181	14. ריור יתר
182	15. כיבים בפה (אפטות)
184	16. דלקת חניכיים
184	17. באשת פה - ריח לא טוב מהפה
186	18. רפלוקס וושטי
188	19. הקאות
189	20. אי סבילות למזון
191	21. כאבי בטן עוויתיים (גזים)
193	22. כאבי בטן כרוניים
195	23. שלשול
197	24. תולעים במעי
198	25. עצירות כרונית
201	26. פיסורה אנאלית

204	פרק ג' - מחלות עור
205	מבוא לבעיות עור
209	27. פריחה וגרד - זמני
210	28. פריחה וגרד - כרוני
212	29. סבוריאה קרקפתית
213	30. אלרגיה המתבטאת בעור
214	31. אטופיק דרמטיטיס
216	32. סבוריאה
218	33. אקזמה
220	34. אקנה
222	35. הרפס זוסטר
223	36. הזעת יתר
225	37. אימפטיגו
226	38. יבלות ויראליות
227	39. צלקות
228	מחלות עור - טבלת השוואה
230	פרק ד' - בעיות אוזניים
231	40. אודם בעור התוף
231	41. דלקת באוזן התיכונה
234	42. דלקת בתעלת האוזן
235	43. נוזלים באוזניים
240	פרק ה' - בעיות עיניים
241	44. דלקת עיניים
242	45. כלאזיון
243	46. חסימה של צינורית הדמעות

246	פרק ו' - בעיות רגשיות
247	מבוא לטיפול בבעיות רגשיות
260	47. הפרעות שינה וקושי להירדם
263	48. דיבור תוך כדי שינה או חלימת יתר
264	49. סיוטי לילה
265	50. הרטבת לילה
267	51. אי שליטה ביציאות במשך היום
269	52. אי שקט
271	53. כעס ואלומות
272	54. תסכול והתמרמרות
273	55. מצמוץ תכוף בעיניים (טיקים) או תנועות שרירים לא רצוניות
274	56. היפר אקטיביות
275	57. פחדים, חרדות ובהלה
276	58. התקפי חרדה
277	59. אדישות, חולמנות
278	בעיות רגשיות - טבלת השוואה

280	פרק ז' - בעיות אחרות
281	60. כאבי ראש
283	61. עייפות יתר
286	62. דלקת בשלפוחית השתן
288	63. אשך טמיר
289	64. היפוטוניה

חלק III - נספחים

294	נספח א' - חוסרי איזון שכיחים והטיפול בהם	
295	חום ב- LIV	.1
297	קור ב- LIV	.2
299	חסימה ב- LIV	.3
300	חום ראקטיבי לקור חבוי ב- LIV	.4
302	רוח רגשית (<i>gui</i>) ב- LIV	.5
304	רוח רגשית (<i>gui</i>) ב- HT	.6
306	חוסר איזון של ה- PC	.7
307	חולשת אדמה	.8
308	חולשת SP	.9
309	רוח רגשית (<i>gui</i>) ב- SP או ב- ST	.10
310	חום ב- ST	.11
311	חולשת LU	.12
312	חום ב- LU	.13
313	חולשת CO	.14
314	חולשת KID	.15
315	רוח רגשית (<i>gui</i>) ב- KID	.16
317	חסימה ב- <i>Chong Mai</i>	.17

320	נספח ב' - תפקודי נקודות בטיפול בחוסרי איזון שכיחים
321	טבלה 1 - איזון עדין של מצבי עודף ב-LIV
322	טבלה 2 - קירור ה-LIV
323	טבלה 3 - פיזור חום מה-LIV
324	טבלה 4 - איזון ותמיכה ב-LIV
326	טבלה 5 - הנעת LIV
327	טבלה 6 - חימום כללי בעזרת מוקסה
327	טבלה 7 - פיזור קור מה-LIV
328	טבלה 8 - איזון קור חבוי ב-LIV
328	טבלה 9 - פיזור עודף מתכת מה-LIV
328	טבלה 10 - איזון רוח רגשית (gui) ב-LIV
329	טבלה 11 - חיזוק אדמה
330	טבלה 12 - איזון חום ב-ST
331	טבלה 13 - חיזוק SP
332	טבלה 14 - איזון רוח רגשית (gui) ב-SP או ב-ST
333	טבלה 15 - חיזוק LU
334	טבלה 16 - פיזור חום מה-LU
335	טבלה 17 - חיזוק KID
336	טבלה 18 - איזון רוח רגשית (gui) ב-KID
336	טבלה 19 - איזון רוח רגשית (gui) ב-HT
336	טבלה 20 - איזון PC
337	טבלה 21 - חיזוק והנעת CO
338	טבלה 22 - ניקוי chong mai
339	נספח ג' - נקודות דיקור בטיפול בילדים
373	נספח ד' - רפואה סינית לילדים - שאלות ותשובות להורים
381	נספח ה' - טיפול בליחה - חוברת הדרכה להורים
393	נספח ו' - טיפול בדלקות אוזניים - חוברת הדרכה להורים
403	נספח ז' - טיפול בהורה למען הילד
409	נספח ח' - זמן סיום הדיקור ואינטואיציה של ילדים
411	נספח ט' - על רוחות שדים וילדים
415	נספח י' - אינדקס

